І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 232. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 3-го ГРУДНЯ 1957 — ЦЕНТІВ 5 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 3, 1957 No. 232. VOL. LXIV.

ПРЕЗИДЕНТ ВЕРТАЄТЬСЯ ДО ВИКОНУВАННЯ СВОЇХ ОБОВ'ЯЗКІВ

ІСНУЄ МОЖЛИВІСТЬ, ЩО АЙЗЕНГАВЕР ПОЇДЕ НА ПАРИЗЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ; СПРАВА ВИЇЗДУ ДО ПАРИЖУ СТІВЕНСОНА ЩЕ НЕ Є ВИЯСНЕНА

Гиттесбург, Па. — Президент Айзенгавер своїм швидким видужуванням знову зробив велику несподіванку політикам і журналістам і 2-го грудня вернувся з фарми в Геттисбургу, де він перебував на відпочинку від 29-го листопада, до Вашингтону і, можливо, що ще в понеділок буде присутній на засіданні свого кабінету. Гадають, що Президент буде також присутній на конференції з провідниками Конгресу обох партій, яка має відбутися у вівторок 3-го грудня. Пресовий секретар Білого Дому Джеймс С. Гагерті заявив, що лікарі кожного дня визначатимуть Президентові, яку працю він зможе виконувати в найближчому дні, і тому важко є наперед сказати, чи Президент зможе поїхати на конференцію в Парижі, де нараджуватимуться прем'єри всіх держав Північно-Атлантійського Пакту, (НАТО), і яка має відбутися в половині грудня цього року. Гагерті заявив, що хоч видужування Айзенгавера відбувається дуже швидко, то все ж таки Президент знаходиться в стані реконвалесценції і мусить виконувати поради лікарів. В понеділок лікарі мали вирішили, чи Президент зможе бути присутній на конференції з двопартійними провідниками Конгресу. В цій конференції має взяти участь і демократичний дорадник уряду Адлей Е. Стівенсон. Він буде присутній на тій частині конференції, де будуть обговорювати американську програму на конференцію в Парижі. Державний секретаріят повідомив, що Стівенсон погодився їхати до Парижу, але він сам сказав, що не є відомо, чи він поїде на конференцію. На конференції з провідниками Айзенгавер, якщо буде на ній присутній, пораз перший зустрінеться зі Стівенсоном від часу, як він став урядовим дорадником в закордонних справах. Засідання кабінету Айзенгавера було заповіджене на 2-го грудня на 9-ту годину перед полуднем, але його перенесли на 2:30 по полудні, щоб уможливити Президентові бути на нарадах, який того ж дня має вернутись до столиці з Гетисбургу. На нараді членів кабінету мають вирішувати важливі проблеми оборони країни і справу бюджету на 1959 рік та законодатну програму на найближчу сесію Конгресу, яка починається 7-го січня 1958-го року. Ці самі справи мають порушити і на двопартійній конференції з провідниками Конгресу у вівторок 3-го грудня.

В суботу в колі своєї родини і гуртка приятелів Президент приглядався на телевізії футбольним змаганням дружинам армії і фльоти, які відбувалися в Филаделфії, Па. Симпатії Президента були по боці армійської дружини, але це не мало впливу на перебіг гри, бо фльота виграла в відношенні 14:0. Президент пригадав, що і він грав колись, перед 1915 роком, в футбольній дружині армії, але після поранення коліна мусів залишити цю гру. Президент, як найвищий командант збройних сил цієї країни, був об'єктивний і вислав побажання обом дружинам, хоч це не перешкоджало йому бути симпатиком армійської дружини. Президент в п'ятницю 29-го листопада виїхав автом до Гетисбургу, Па., разом з панею Айзенгавер, та своїм особистим лікарем д-ром Говардом МекСнайдером. На фармі бачився Президент із своїм сином майором Джаном Айзенгавером, невісткою Барбарою та 4-ма внуками, які були на фармі. Після другого сніданку Президент оглянув фарму та свою расову худобу. Пані Айзенгавер мусить бути в середу і четвер (4-го і 5-го грудня) в Вашингтоні, але від цього не є залежна довгота побуту Президента на фармі в Геттисбургу.

Науковий Дорадчий Комітет урядуватиме в Білому Домі

Вашингтон. — З Білого Дому повідомляють, що Науковий Дорадчий Комітет президента Айзенгавера перенісся до Білого Дому де буде постійно урядувати. Цей комітет досі урядував в приміщеннях Уряду Оборонної Мобілізації. Він зможе тепер тісніше співпрацювати з окремим асистентом Президента в справах наукових і технологічних д-ром Джеймсом Р. Кіллінном та групою науковців, яку він очолює. Президент найменував нових членів Наукового Дорадчого Комітету, між якими є емеритований генерал - поручник Джеймс Г. Дуліттл, професор фізики — д-р Р. Ф. Бейкер, фізик — власник нагороди Нобеля — д-р Е. М. Пирселл, директор лябораторії Каліфорнійського університету — д-р Герберт Йорк і професор хемії Гарвардського університету — д-р Джордж Б. Кістяковски. Цей комітет очолює проф. Колумбійського університету д-р І. І. Ребай та до нього належать 11 інших членів, — головним чином професори фізики або працівники лябораторій.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** 27-го листопада вислав до короля Ємену листа, в якому повідомив про призначення до тієї країни нового амбасадора Доналда Р. Гіта. Лист починається словами: „До Його Королівської Величности Агмада Ібн Гагая Гамідаль - Дія", а закінчується: „Нехай Бог тримає Вашу Королівську Величність у своїй мудрій опіці! Ваш добрий приятель — Двайт Айзенгавер".

● **Два бандити**, вдаючи агентів Федерального Бюра Інвестигацій (ФБІ), вдерлися до дому Джекоба Соломона в Пирчезі, Н. Й., і, погрожуючи револьверами, забрали футра й срібла на кілька тисяч долярів і готівки на 425 долярів. Після цього вони зв'язали пані Соломон та її служницю і втекли. Цей грабунок — осторога для всіх, щоб не впускали невідомих людей до мешкання.

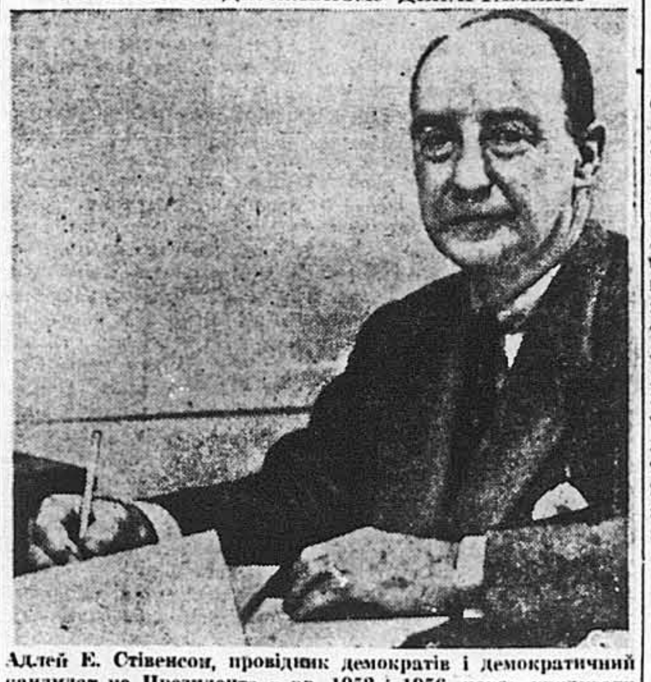
● **Президент Айзенгавер** ще 3-го квітня заявив на пресовій конференції, що Конгрес повинен ухвалити закон, який регулював би справу тимчасового заступства президента на випадок його занедужання. Білий Дім пропонував, щоб хворого президента заступав тимчасово віце-президент.

● **Бюро моторового руху** в Нюйоркському стейті відобрало право їзди 100,000 особам, які не заасекурували своїх авт згідно зі стейтовими законами про примусове забезпечення авт.

● **43-річний власник крамниці** алькогольних напоїв Джозеф Грейбер в Брукліні, Н. Й., помер від ран, які дістав від бандита, що його пограбував. Заарештований бандит заявив поліції, що стріляв у „поденервованому стані". Грейбер залишив семеро дітей, в тому числі славних бруклинських чотирнят у віці 6 років.

● **5-членна конгресова комісія в Гватемалі** веде слідство у справі президента Карльоса Кастілля Армаса, який згинув внаслідок атентату, вченого палацовим охоронцем, членом комуністичної партії. Урядовці розвідчої агенції знали, що убивця президента належав до комуністичної партії, але не запротестували проти прийняття його до палацової охорони.

СТІВЕНСОН У ДЕРЖАВНОМУ ДЕПАРТАМЕНТІ

Адлей Е. Стівенсон, провідник демократів і демократичний кандидат на Президента в рр. 1952 і 1956, почав урядувати у своєму бюрі в державному департаменті, як дорадник уряду для справ конференції НАТО

Керовані ракети передано Стратегічній Повітряній Команді

Вашингтон. — Шеф штабу летунства генерал Томас Д. Вайт сказав в Крайовому Пресовому Клюбі, що вирішено приспішити готовість ЗДА користуватися для оборонних цілей далекосяглими керованими ракетами. В тій цілі приділено програму керованих балістичних ракет середнього й міжконтинентального засягів Стратегічній Повітряній Команді. Досі ця команда мала до розпорядимости тільки далекосяжні бомбовики. Першу Дивізію Керованих Ракет, зорганізовану на початку цього року в Ломпок, Каліфорнія, приділено до Стратегічної Повітряної Команди. Ця дивізія вишколювала офіцерів і летунів до обслуги керованих ракет. Генерал Вайт сказав також, що всі ресурси на великому летовищі в Сан Бернардіно, Каліфорнія, передано для приміщення озброєння далекосяжними керованими ракетами.

Число безробітних збільшується

Вашингтон. — Департамент праці повідомляє, що число безробітних збільшується в багатьох промислових районах країни. Згідно зі статистикою цього департаменту число безробітних збільшилося вже в 100 промислових районах на всіх 149 районів. Та те збільшення числа безробітних було дуже мале або помірковане. Найбільше воно зросло в тих районах, в яких існує летунський і машиновий промисли. Зменшення руху в деяких сезонових промислах (фармерство, будівельний промисл) причинилося також до зменшення числа затруднених. Та департамент праці ствержує, що число безробітних не зросло надто багато, хоч тепер важче є дістати працю, як у вересні цього року. Число затруднених в багатьох районах є на рекордовій висоті, а в інших малощо нижче від рекорду. Збільшується число затруднених в торгівлі в зв'язку зі святами Різдва Христового і Нового Року.

В Нюарку відбулась чергова конференція СУСТА

Нюарк. — Третя з черги конференція Союзу Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА) відбулась тут у готелі Ессекс Гавс в днях 29-го листопада до 1-го грудня. В п'ятницю, 29 листопада по полудні, відбулась зустріч учасників кнференції з громадянством і бенкет, під час якого виголошено ряд промов та привітань. Головну промову на тему завдань молоді в майбутньому керівництві українським суспільним життям в Америці виголосив голова УКК проф. Лев Добрянський. Промовляли також головний касир УНСоюзу п. Роман Слободян, голова УРСоюзу п. Антін Батюк, проф. Андрушків, проф. Д. Горняткевич, п. Базарко та інші. Конференцією чергового дня проводив голова СУСТА п. Зенон Кравець, а поодинокі справи реферували: Степан Химич — фонд катедри українознавства при Колумбійському університеті, Борис Плюйко і М. Голінатий — організаційні справи, Константин Савчук, Мих. Почтар і Ів. Пелех — культурні справи, Вол. Стойко і К. Савчук — видавничі справи, Мирослава Пришляк — фінанси, Христя Карпевич — канцелярійні справи, а Марта Добирчак справи стипендій і допомоги. З важливіших справ вирішено продовжувати видання студентського журналу „Горизонти" та започаткувати видання англомовного квартального бюлетеню для внутрішньої студентської інформації. Рішено перевести статистику українців на високих школах. У конференції взяло участь 40 делегатів студентських товариств з Ню Йорку, Нюарку, Филаделфії, Балтимору і Клівленду.

Почалась будова нового Українського Народного Дому в Джерзі Сити

Джерзі Ситі. — Минулого вівтірка, 26 листопада, українська громада в Джерзі Сити почала будувати новий Народний Дім. Попередній Народний Дім, що був при Фліт Стріт, відкупило та збурило місто, пляну́ючи ставити в тій околиці великі мешкальні будинки. Новий Народний Дім буде на розі Фліт Стріт і Овкленд Евеню. Земля під фундаменти вже вибрана, мури зачнуть от-от рости. Це є велика подія для громади, що натерпілася немало три роки без власного Народного Дому. Комітет Будови Нар. Дому невтомно працював, щоб довести до започаткування будови нового дому, поборюючи ряд фінансових та інших труднощів. Деякі громадяни поскладали свої 100-долярові паї відразу, щоб прискорити акцію, інші здержалися зі складанням гроша до часу, поки будова не розпічнеться. Тепер вона почалась і Комітет Будови Народного Дому надіється, що вплати громадян посипляться масово. Комітет приймає датки і уділює всяких вияснень і відповідей на запити кожного понеділка від год. 7 до 9 вечора і кожної неділі від год. 3 до 9 вечора в домівці при 433 Гобокен Евеню. Туди треба відносити гроші.

ЗДА мають вистрелити штучний місяць 3-го або 4-го грудня

Кокоа Біч, Флорида. — Представник проєкту „Вангард" повідомив 1-го грудня, що ЗДА мають вже 3-го або 4-го грудня випустити свого штучного сателіта в подорож довкола Землі. Це має статися з дослідної бази в Кейпі Канаверал на Флориді. Трипляно́ва ракета 72-стіп завдовшки вже готова і тепер чекають тільки на відповідний вітер. Якщо над ранком 3-го грудня у вівторок буде вітер не сильніший як 25 миль на годину, то випущення сателіта відбудеться у вівторок, а якщо вітер буде неприхильний (слабший як 15 миль на годину), або сильніший від 25 миль на годину) — тоді вистрелення штучного місяця відбудеться в середу — 4-го грудня. Це буде тільки пробний штучний місяць ваги 4-ох фунтів і 6.4 цаля завдовшки.

БУДУЮТЬ РАДІОТЕЛЕСКОП ДЛЯ ЛОВЛЕННЯ СИГНАЛІВ З КОСМІЧНИХ ПРОСТОРІВ

Питсбург, Па. — Компанія „Бло Нокс" будує радіотелескопа, що матиме 85 стіп в діяметрі і ловитиме сигнали, які виходять із сонця, плянет та Молочного шляху. Один такий телескоп мають збудувати для Мишиґенського університету, а другий — для Крайової Радіово-Астрономічної Обсерваторії.

Гаммершилд обговорює з Йорданією справу перемир'я з Ізраїлем

Амман, Йорданія. — В неділю, 1-го грудня, до цієї столиці Йорданії прибув із своїм штабом генеральний секретар Об'єднаних Націй Даг Гаммершілд та негайно почав переговори з найвищими репрезентантами йорданського уряду в справі повновластей та обов'язків і завдань окремої комісії ОН, що має наглядати за виконанням постанов перемир'я між Йорданією та Ізраїлем. Гаммершілд переговорював з прем'єром і міністром закордонних справ Йорданії, після чого проголошено спільний комунікат, повідомляючи про започаткування нарад, які будуть продовжуватись. В комунікаті підкреслено, що предмет нарад обмежено до повновластей комісії ОН в демілітаризованих районах, що є під наглядом ОН, зокрема в критичному районі гори Скопус. Безпосередньою причиною відвідин та переговорів Гаммершілда була заява йорданського уряду, що він не має довір'я до голови комісії ОН, американського полковника Байрона В. Лері, закидуючи йому сторонничість в користь Ізраїля. Гаммершілд заявив, що він має до полк. Лері повне довір'я.

Пропонують створити спільну західньо-европейську „столицю"

Париж. — Сорок п'ять політиків і громадських та індустрійних діячів західньо-европейських країн відбули в Парижі конференцію „округлого стола", під час якої вирішено запропонувати урядам держав Західньої Европи встановити постійне місце для осідку загально европейських установ й організацій і для відбування міжнародних конференцій і зустрічей. Йде передусім про те, щоб вибрати якийсь постійний осідок для уже створеної вугільно - сталевої спільноти і для керівництва програми спільного ринку і спільноти атомової енергії, що мають почати свою діяльність з початком 1958 року. Конференція, в якій взяли участь видатні представники Франції, Італії, Бельгії й інших держав НАТО, вирішила звернутися до урядів 14 західньо-европейських держав з рекомендацією встановити вже в найближчому часі якусь спільну европейську „столицю" і зробити її осідком згаданих вище спільнот, як теж установ, що займаються загально і европейськими проблемами і акціями.

У ФИЛАДЕЛФІЇ ВІДБУВСЯ IV-ИЙ ПЛАСТОВИЙ З'ЇЗД

Д-Р ЯРОСЛАВ ПАДОХ ОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ КРАЙОВОЇ ПЛАСТОВОЇ СТАРШИНИ

Д-р Ярослав Падох

Филаделфія. — В днях 29 і 30 листопада та 1 грудня ц. р. відбувся в залях Пластового Дому у Филаделфії IV Крайовий Пластовий З'їзд делегатів і провідників Організації Української Молоді Пласт у ЗДА, у рямцях якого проведено теж з'їзди пластових сеньйорів і старших пластунів та пластунок. У звіті із двохрічної діяльности уступаючої Крайової Пластової Старшини, що його складав голова цієї Старшини ред. Богдан Кравців, ствержено дальший розвиток і зріст Пласту, як теж постійний кількісний зріст членства. Заходами Пласту влаштовано в р. 1956 і 1957 рр. 63 виховно-вишкільних і мандрівних таборів, у яких взяло участь понад 2500 пластових юнаків і юначок та пластових новаків і новачок. Після звіту уступаючої Старшини і проведення дискусії над ним й одноголосного уділення абсолюторії і признання за її діяльність, обрано нові керівні органи Пласту у ЗДА — Крайову Пластову Старшину і Крайову Пластову Раду, — яка виконує контрольні функції. На голову нової Крайової Пластової Старшини обрано відомого пластового і громадського діяча д-ра Ярослава Падоха і до її складу увійшли: Зенон Корчинський і Ольга Кузьмович, як заступники голови, Василь Мочула, як секретар, Нестор Шуст і Леся Храплива, як команданти пластунів і пластунок, інж. Мирослав Раковський, як діловод організації, Андронік Копистянський, як голова Сеньйорату та Ярослав Бойдуник, інж. Орест Клюфас, Ігор Гаврилюк і Петро Содоль, як керівники окремих діловодств. До Крайової Пластової Ради обрані: Володимир Масюк, як голова, Ірина Кравців, Тарас Дурбак, Дарія Бойчук, Юліян Крижанівський, Богдан Кравців, Роман Скочдополь, Михайло Юзенів, д-р Ілля Карапінка, як члени та Юрій Ференцевич і Лукія Гриців, як заступники. У рямцях З'їзду відбулася в суботу 30 листопада спільна вечеря із представниками громадянства, під час якої із привітами виступали д-р Володимир Галан від Українського Народного Союзу, ОбВУА і Філії УККА, д-р Вол. Бачинський від Провидіння, дир. Іван Поритко від ЗУАДК-у, ред. Лідія Бурачинська від Союзу Українок Америки та представники інших організацій і установ.

ЕСПАНЦІ ВЕДУТЬ ЗОСЕРЕДЖЕНУ АТАКУ НА МАРОККАНСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ В ІФНІ

Мадрид. — Тут з військових джерел повідомлено, що всі роди еспанських збройних сил: армія, авіяція і фльота ведуть від кількох днів сконцентровану атаку на марокканських повстанців в Іфні, оточеній марокканською територією еспанській колонії, де 23-го листопада почалась збройна повстанська акція проти еспанців. З тих самих джерел інформують, що після сконцентрованої атаки з суші, моря і повітря, еспанські війська опанували ситуацію та ліквідують останні пункти повстанського опору. Еспанці обвинувачують, що заворушення і боротьбу проти їхньої влади почали й вели добре озброєні марокканські частини, а не місцеві повстанці. Суперечні вісті подається з повстанських джерел. В повстанських комунікатах називається повстанців визвольною армією та обвинувачується еспанців у безоглядній військовій акції, від якої потерпіло цивільне населення. З цих джерел інформується, що еспанці мали використати доставлені їм Америкою літаки і бомби в боротьбі проти повстанців. Оцінюючи загальну ситуацію, в повстанських і марокканських повідомленнях говориться про захоплення повстанцями важливих стратегічних позицій, які опановують територію колонії. Всі ці повідомлення заперечують еспанські джерела.

В Індонезії проголошено страйк проти голляндських підприємств

Якарта. — Індонезійський уряд проголосив у неділю дня 1-го грудня ц. р. започаткування 24-годинного страйку проти голляндських підприємств в Індонезії. Страйк цей проголошено на знак протесту проти продовжування колонізаційного голляндського режиму в Західній Новій Гвінеї. Водночас із започаткуванням страйку проголошено заборону поширювання голляндських публікацій в Індонезії і припинено приліт голляндських літаків до Якарти. Страйк проти голляндських підприємств, проголошений на понеділок 2 грудня і він охопить копальні нафти, плянтації кавчуку і тисячі крамниць, банків, готелів та інших підприємств. В Індонезії живе понад 46,000 голляндців і вони мають у своїх руках понад 40 процент усього індонезійського експорту і понад 70 процент усієї торговельної фльоти. Внаслідок проголошення заборони голляндських публікацій припинить свій вихід шість щоденників, у тому два, видавані голляндською мовою, що їх власниками є індонезці, і кільканадцять інших часописів та журналів. Водночас із цим заборонено імпортування голляндських часописів і фільмів із закордону. Проголошений страйк є дальшою акцією в рямцях програми загального бойкоту голляндців в Індонезії, що почався минулого тижня і виявився у відмові обслуговування голляндців у ресторанах і в інших підприємствах, у припиненні постачання води для голляндських домів та ін.

Кеннан проти постачання союзникам атомової зброї

Лондон. — Колишній американський амбасадор до Москви і теперішній професор історії в Інституті для Заавансованих Студій в Принстоні, Н. Дж., заявився в телевізійній промові в „Брітіш Бродкестінг Корпорейшен" проти того, щоб ЗДА постачали атомову зброю своїм союзникам в Европі. Кеннан думає, що передача ЗДА атомової зброї европейським союзникам погіршить те напруження, яке існує в Европі між державами Північно Атлантійського Пакту (НАТО) і СССР та його бльоком. Атомова зброя в Европі, на думку Кеннана, відложить розв'язання справи об'єднання Німеччини. Москва, твердить Кеннан, не хоче зрадити таємниці атомової зброї своїм сателітам, і тому вона не схоче забрати своїх військ із сателітних держав, коли ЗДА дадуть атомову зброю своїм західньо-европейським союзникам. Та Кеннан забув про те, що СССР досі не забрав своїх військ із держав своїх сателітів, хоч від закінчення війни минуло 12 років, і хоч досі в Західній Европі не було ще атомової зброї. Заява Кеннана спричинена тим, що державний секретар Джан Фостер Доллес недавно повідомив про те, що ЗДА дадуть атомову зброю своїм европейським союзникам.

У СВІТІ

● **Японський прокуратор** при окружному суді в Мебаші, де відбувався процес проти американського вояка Вільяма Джірарда, який застрелив японку Нага Сакай, що збирала гільзи від набоїв, заповів зголошення відклику до вищого суду від присуду 19 листопада ц. р. японський суддя засудив Джірарда на три роки в'язниці з припиненням кари, що у практиці означало звільнення Джірарда.

● **До Лондону** вперше приїхали минулого тижня монакський князь Рейніє з своєю дружиною Грейс. Королева Єлисавета запросила їх на сніданок до королівського палацу. Преса зауважила, що це снідали разом дві найвідоміші у світі молоді жінки - матері. Першою дитиною Єлисавети був син, другою донька, першою дитиною Ґрейс була донька, а незабаром вона сподівається другої дитини.

● **На Цейльоні**, на конференції Міжнародного Інституту Преси, американський журналіст вніс пропозицію, щоб газети мали право добувати свої вістки з широкого світу з усіх можливих джерел і щоб уряди не мали права цензурувати їх. В Індії всі вістки міжнародного характеру має право подавати тільки одна агенція, а які цензура пильно перевіряє.

● **Абдель Баракрок**, 41-річний альжирець, один із двох державних секретарів у французькому міністерстві закордонних справ для справ Альжиру, чудом уникнув смерти. Коли в середу минулого тижня, вдень він їхав автом у центрі Парижу — з сусіднього авта обстріляно його скорострільним вогнем. Ні одна куля його не поцілила. Атентат вийшов, безсумнівно, з революційних альжирських кіл, які карають своїх земляків за співпрацю з французькими державними чинниками.

● **Лікарська палата** в Англії скреслила зі списку своїх членів д-ра Джона Бодкіна Адамса, героя сенсаційного судового процесу, що відбувся влітї ц. р. Д-ра Бодкіна оскаржували в свідомому отруєнні своєї багатої пацієнтки. Його звільнили від обвинувачення в убивстві, але засудили за самовільне палення тіл померлих пацієнтів і за порушення закону про наркотики. Бодкін втратив право виконувати лікарську практику.

● **„Ізвєстія"** заявляють про створення в СССР „комісій" для нагляду над відносинами по совєтських в'язницях і для переведення „реабілітаційного" процесу в'язнів.

● **В Йорданії** засуджено 5-х арабів за членство в нелеґальній комуністичній партії і за участь в протидержавних заворушеннях на в'язничні кари від 19 місяців до трьох років.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА.		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПЕРЕД НАРАДАМИ НАТО

Постійна Рада Організації Північно-Атлантійського Пакту (НАТО) вирішила в минулий четвер не змінювати первісного пляну і відбути заповіджену на 16-го грудня конференцію голів урядів 15 держав, що є членами НАТО, без уваги на те, чи президент Д. Д. Айзенгавер зможе взяти в ній участь.

За пресовими коментарями, вплинули на це два найважливіші аргументи: 1. міжнародна ситуація така поважна, а питання, що їх мають обговорювати члени НАТО, такі пекучі, що кожна затримка може пошкодити вільному світові, і 2. всі без винятку члени НАТО — це країни з демократичним державним устроєм, при якому голова держави чи прем'єр (в американському випадку одно й друге) не є вирішним чинником, бо фактичне рішення в кожній важливій справі залежить від виборного народного представництва, яке є не фікцією, а діючим реальним чинником. З особою Д. Д. Айзенгавера зв'язаний авторитет не тільки високого уряду, але й імени, і тому всім залежить на його приявності, як на наявному доказі того, що за постановами тієї конференції стоїть найвищий репрезентант ЗДА.

Таким чином у міжнародній політиці застосовано в практиці ту саму засаду, що й на терені ЗДА: не може бути ніякої перерви в нормальному ході справ. Приготування до з'їзду НАТО зайшли дуже далеко, дармащо — як твердять кореспонденти із західніх столиць — не в усіх цих справах осягнено повне порозуміння. Так, наприклад, деякі держави настоюють, щоб усі без винятку члени НАТО, отже й ЗДА та Англія, були більше зв'язані в своїх рішеннях міжнародного характеру попередньою консультацією з усіми іншими союзниками. Франція обурилась була в зв'язку з тим, що Америка й Англія вислали до Тунісії транспорт зброї. Англійський прем'єр Геролд Мекміллен, який, щоб залагодити це непорозуміння, відвідав минулого тижня Париж, ніби не зміг цілком заспокоїти своїх французьких колеґ, бо, начебто не хотів відмовитись від права рішати такі проблеми внутрі суверенних англійських органів влади. З подібними претенсіями — за твердженням пресових коментаторів — приїздив два тижні тому до Вашингтону німецький міністер закордонних справ Гайнріх фон Брентано. Після дводенних нарад державного секретаря Доллеса і його найближчих співробітників з західньо-німецьким міністром, німецьким амбасадором у Вашингтоні і західньо-німецьким репрезентантом при НАТО, у виданому комунікаті підкреслено повну однозгідність думок про всі найважливіші міжнародні проблеми. Безумовно, коли йде про принципове становище супроти Москви та її політики на Середньому Сході і в Европі, врешті про діяльність міжнародного комунізму, керованого з Москви, то між Вашингтоном і Бонном немає різниць думок. Але є різниці щодо діяння між союзниками НАТО: способу вирішування закордонної політики окремих держав, членів НАТО; ступня зречення з суверенних прав у користь Ради НАТО; форми і змісту співпраці наукових дослідних станиць і військових ляболаторій; розподілу ролі у розвитку і продукції різних родів зброї, особливо щодо ядрової і ракетної; способу вирішування такої справи, як масова негайна відплата проти большевиків з ужиттям атомових бомб; розподіл атомової і ракетної зброї між членами НАТО при існуючій нині в ЗДА законній забороні ділитися з будь-ким атомовими тайнами; вирішування крайових військових бюджетів із наслідками для стану військових закордонних баз (головно в Европі) і т. п.

Очевидно, що кожний союзник тим вартісніший, чим більше впорядковані його власні справи і чим менше турбот спричиняє він своїм союзникам. Франція своєю впертістю в справі Альжиру створює такі ситуації, як ось недавно з питанням зброї для Тунісії. Англія, пішовши рік тому на власну руку (разом з Францією) на збройну авантюру проти Єгипту спровокувала у себе таку фінансову й психологічну кризу, яка спричинила радикальні ощадності у війську і пересунула симпатії громадянства в сторону соціялістичної опозиції з її співіснувальними тенденціями. У цій ситуації Західня Німеччина й Італія заманіфестували двотижневою візитою німецького през. Гойса в Римі свою солідарність. Згадані вгорі раптові відвідини фон Брентано у Вашингтоні і виїзд канцлера Аденауера в цьому тижні до Лондону підкреслюють збільшену ролю, що її хоче грати Західня Німеччина в західньому світі.

15 вільних демократичних суверенних держав в одному бльоку — це інший образ, ніж кільканадцять комуністичних сателітів з диктаторською системою, одним диспозиційним осередком в Москві і намордником для своїх громадян. Але саме у цьому полягає трудність гармонійного орудування таким союзницьким бльоком. І тому й рішено не відкладати Паризького з'їзду.

ОСНОВНА ПРОБЛЕМА — ШКІЛЬНИЦТВО

У зв'язку з останніми совєтськими досягненнями в ділянці далекосяжних ракет, зокрема в сконструюванні і випущенні штучних сателітів, американська публічна опінія почала шукати причин деякого відставання З'єдинених Держав Америки у згаданих ділянках і знаходить їх передусім у невідповідно поставленій у ЗДА виховній ділянці, зокрема, в системі й розвитку шкільництва. Вагу та значення цієї ділянки підкреслив виразно і президент Айзенгавер у своїй промові 14 листопада, у якій ствердив, що справа посилення американських шкіл, їх кількісної і якісної розбудови є „найкритичнішою проблемою" американської нації в її змаганні з Совєтським Союзом за першенство у мілітарній і науковій ділянках.

За останні два місяці в цій справі було дуже багато виступів і критичних голосів збоку офіційних чинників і приватних осіб. Водночас проти цієї гострої й інколи слушної критики виступили і представники самого шкільництва, і проводи учительських асоціяцій, і окремі педагоги, з'ясовуючи з свого становища причини критичного стану в американському шкільництві.

В дискусії про цю справу деякі з видатних військовиків і громадських діячів підкреслювали конечність здійснення основних реформ у змісті і методах американської виховної системи, особливо ж потребу піднесення „навчального стандарту" і проведення основних змін у ставленні керівників виховної ділянки, які — дуже часто опановані рутиною і професійним способом думання — є засадничими противниками будь-яких реформ у виховній системі.

З другого боку, із дуже слушними ствердженнями та закидами виступили й виступають представники американських високих шкіл і технологічних інститутів. Конкретними даними і цифрами вони з'ясовують, що вина у відставанні і в занедбанні цієї ділянки не так у самій системі і в ставленні педагогів до тих чи інших загальнонаціональних потреб. Причин критичного стану — на їх думку — треба шукати передусім в загальній ситуації американського шкільництва і в загальних умовах його існування і діяльности. Наприклад, екзекутивний секретар Крайової Виховної Асоціяції, д-р Вільям Г. Карр, ствердив, що на шкільництво в Америці видається абсолютно замало грошей, бо в той час, як совєтські видатки на едукаційну ділянку становлять 6 процентів національного прибутку, в З'єдинених Державах Америки на виховні справи йде тільки 4,5 процента. Крім того професія високошкільного педагога в Совєтському Союзі є найкраще платною, тоді як у З'єдинених Державах учителів і професорів оплачується дуже слабо. Наслідок є такий, що в Совєтському Союзі на кожних 17 студентів припадає один професор, а в ЗДА з трудом вдається удержувати одного професора на тридцять студентів.

Проблемі оплачування педагогічних сил у ЗДА присвятила окрему статтю згадана вище Крайова Асоціяція в справах виховання і Централя для Міжнародних Студій. На підставі статистичних даних, опрацьованих, якщо йде про совєтське шкільництво, українським дослідником проф. Олександром Королем в його праці п. н. „Совєтське наукове і технологічне виховання", приготованій для Централі Міжнародних Студій, обидві установи стверджують характеристичний факт, що в Совєтському Союзі фах професора — найкраще оплачувана професія, бо в порівнянні з робітником він заробляє там у вісім разів більше. Цілком інакша ситуація у ЗДА. Тут навіть професори університету заробляють малощо більше, як пересічні робітники, а інколи й менше, як робітники сталеварної, нафтової й автомобільної індустрії.

Згідно з поданими у згаданій статті даними, пересічна платня високошкільного вчителя становить у ЗДА яких 5,240 долярів. Інструктори в каледжах одержують 4,100 дол. річно, заступники професорів — 5,730 і професори — 7,100. В той же час пересічна платня американського робітника становить 4,580 дол. В Совєтськім Союзі звичайний професор, тобто керівник катедри, одержує 6,000 рублів місячної платні, в той час, як пересічна платня робітника виносить 750 рублів. Коли брати до уваги кошти прожитку і ціни в СССР, то 6,000 рублів, що їх заробляє совєтський професор місячно, рівняється майже повністю 7,200 долярам, що їх заробляє американський професор річно. А треба взяти до уваги, що в багатьох випадках, якщо йде про наукових спеціялістів, то вони заробляють у Совєтському Союзі понад 15,000 долярів річно. Все це свідчить про незвичайно характеристичний факт, а саме, що „соціялістичний" Совєтський Союз підходить цілком по-капіталістичному до справи збільшення наукових кадрів, а „капіталістичні" ЗДА трактують цю проблему зовсім незгідно з капіталістичними засадами.

Проблеми національного виховання і шкільництва не можна, ясна річ, звужувати до справи оплачування вчителів. Все ж таки цей момент дуже важливий, і має рацію М. Б. Фолсом, секретар здоров'я, виховання і добродійности, що система низького оплачування виховного персоналу знеохочує широкий загал громадян вишколювати своїх дітей на вчителів і професорів.

ОБНОВА

Ой, скрипливі воротонька,
Тяжко їх заперти!
Голосная обмовонька,
Від слави не вмерти.

А я ті воротонька
Засувом засуну,
А щоб вголос не скрипіли,
Й рукою не труну.

А я тую обмовоньку
Обійду без слова;
Наговоряться обмовці,
Вкучиться обмова.

Я в скрипливі воротонька
Не піду, не піду,
Хоч сам-на-сам сяду в хаті
До свого обіду.

МАРКО МУРАВА

Ярослав Курдидик

ОСТАТОЧНИЙ ВІДПЛАТНИЙ ТЕРОР

Може ще ніколи в історії людства форма й характер зброї не впливали й не вирішували політичну орієнтацію окремих держав так, як саме в останніх двадцяти роках. Особливо тепер, коли світ опинився у кошмарній тіні, що простягається від нуклеарної зброї у вигляді різного роду ракет, т. зв. „невтральні держави" намагаються бути ще більше „політично безобличними", а всі менші й слабші альянти розгубилися до такої міри, що не знають, як себе політично визначити.

Після констернації, яку викликало вистрілення совєтських сателітів, приходить у вільному світі те, що дехто називає пробудженням, і в загальному висліді він починає реаґувати зовсім інакше, як того сподівалися кремлівські „альхеміки". Спочатку створилася була психоза, що всі народи примушені будуть жити „у згоді" під непереможним страхом, що його хвилево витворила уявна перевага совєтської технології. Зірванням переговорів про роззброєння і показом нової зброї на „октябрській параді" большевики мали на меті ще більше застрашити Захід, щоб зламати його моральний спротив і могти його формувати на свій лад.

Окремі держави почали застановлятися над тим, що, коли вони дійсно дорожать своєю свободою, то мусять показати відпорність, силу і готовість її належно боронити. Перед у цьому повели ЗДА, державна адміністрація яких почала приспішено розважати, що зумовлена конечність змушує дати першенство у вдосконаленні ракетобудівництва, поставивши його на першому і вирішному місці у загальному збросінні. Важливим є не те, що говорить уряд про ракетне збросіння, але те, що він уже виконав, що робить і робитиме у найближчому часі. У зв'язку з цим, чи не найвимовніше висловився ген. Твейнінґ: „Говорити мало, показувати ще менше, а робити якнайскорше і якнайбільше".

Як відомо, про загальну ситуацію, що витворилася після вистрілення совєтських сателітів, поведено окреме „слідство" з метою устійнити, в чому криються недостачі в ділянці американського ракетобудівництва і якнайкраще зарадити всім дотеперішнім недолікам. І з зізнань найавторитетніших західніх корифеїв і „батьків" атомової зброї виходить ось що: 1. ЗДА запізнилися з вистріленням сателіта, але це ще не означає, що вони не зможуть в цьому напрямі надолужити і не виб'ються на перше місце; 2. „спутніки" не мають безпосереднього мілітарного значення, це тільки вмілий показ, як закинути ракету на таку височінь, що її ЗДА можуть кожної хвилини осягнути; 3. ЗДА аж ніяк не залишилися позаду СССР у продукції ракет, і хто висуває такі твердження, той у найближчому часі переконається, що це були безпідставні побоювання. Все ж таки досвід обох країн дуже близький, а де в чому тотожний, і здобуття першенства у побудові ракет зробило з СССР дуже небезпечного суперника; 4. Дальше вдосконалення і масова продукція ракет створює перетавлення у побудові світової сили, і коли ця зброя дістанеться в руки безвідповідальних провідників, усій нашій цивілізації загрожує знищення.

З останніх заяв уряду ЗДА виходить, що в найближчій стадії основою його політики буде реалізація засад американської стратегії, згідно з якою зорганізована й розбудована офензивна сила домінувала б над дефензивною. Здаючи собі справу з того, що ще немає ніякої ефективної оборони проти балістичних ракет, озброєних нуклеарною речовиною, кожна з воюючих сторін може знищити у відносно короткий час великі простори ворожої території. Супроти цього залишається тільки одинокий вихід — нищити з метою відплати. У сучасній восиній термінології цей стан називають „остаточним відплатним терором", і тому у відношенні до такої можливости воєнні знавці заявляють цілком слушно, що покищо немає мови про „остаточний мир", який, теоретично міркуючи, є ціллю після переведення кожної війни.

У зв'язку з цим витворилася така ситуація, що кожна з ворожих сторін побоюється першою розпочати напад, здаючи собі справу з того, що у висліді цього прийде відплата, як щось неминуче. З цього витворюється неймовірно парадоксальне положення: у той час, коли обидві сторони, Схід і Захід, говорять про те, що вони „дуже радо" усунули б обосічну нуклеарну загрозу, ми є свідками, що — якраз навпаки — є тенденція до чимраз більшої її розбудови і щораз нових удосконалень, основна ціль яких осягнути можливість перенесення на ворожу територію якнайскоріше і якнайбільше нуклеарної нищівности.

З цього можна зробити висновки, що у майбутньому розпочати війну зможе тільки та сторона, яка матиме у своєму розпорядженні таку зброю і в такій кількості, щоб нею вона могла так сильно, швидко й несподівано вдарити по ворогові, щоб не дати йому змоги для відплатної акції. Ось чому сателіти, що випустили большевики, наробили на Заході стільки заколоту. Вони послужили немов би за пересторогу, що хоч мілітарна потужність Заходу й багато більша за комуністичну і хоч Захід має різні роди модерної зброї й охороняється т. зв. „радаровими плотами", але стратосфера стає вже міжнародною — подібно, як океани — і доступною для всіх, хто зможе її використати й перетворити на „базу" для успішного нищення ворога.

Вільний світ має безсумнівну перевагу в ділянці дозброєння й оборони, і ми бачимо, що він вирішив у приспішеному темпі направити, сконцентрувати, побільшити і вдосконалити всі, хоч би й найменші занедбання та відхилення. Все це, однак, вказує на те, що у світі створюється напруження, яке має в собі більше симптомів війни, як миру.

Василь Косаренко-Косаревич

ДИВОВИЖНІ ФЕНОМЕНИ В ЛОНІ МОСКОВСЬКОЇ ЕМІҐРАЦІЇ

У своїй доповіді в Німецькому Клюбі (Ню Йорк) про діяння і мету НТС, його голова д-р Поремський про існування українського народу і про його долю на випадок перемоги НТС навіть не згадав. Але „конґрес" НТС-івців - московських „солідаристів" — відбувся не в ЗДА, а в Західній Німеччині. Це не випадково. Німецька спільнота з традиціями політичного російнофільства, отже й москвофільства, є однонародна. Там мали НТС-івці такого опікуна, як популярний і впливовий посадник західнього Берліну, покійний Ройтер із Надволжя. Таким продовжує бути канцлер Аденауер, автор заяви: „Від берегів Чорного моря аж до берегів Арктичного океану Совєтська Росія вкрита концтаборами. У тих таборах терплять мільйони. А ці люди — росіяни" (в утотожненні з москалями). Колись Ллойд Джордж змішував українську „Ґаліцію" з еспанською „Ґаліцією". А тепер Конрад Аденауер змішує Совєтську Росію (РСФСР) із Совєтською Україною (УкрССР). А з абсолютної більшости українців у концтаборах обабіч Уралу робить 100-відсоткову масу москалів.

Буря московського єдинонеділимського шовінізму, викликана НТС-івцями у франкфуртській „склянці води" зачепила їх конкурентів у доснні долярів. Перед нами щойно з друку два англомовні журнали: „Родіна" московських націоналістів, під проводом д-ра Б. Солоневича, і „Російська (або московська) (Russian) загадка". Цей останній — від „Бльоку національних антикомуністів" (еміґрантських представників немосковських народів СССР) з вирішальною участю звісного зі „Східняка" Лошакова з українським псевдом „Дикий".

Обидва ці органи повні порад і погроз на адресу вирішальних чинників у ЗДА. — наприклад, заявляє: „Ро-„Родіна" — чи пак її видавець і редактор д-р Солоневич зуміється само собою, що ті, хто прикриває правду, мають легке життя в демократіях. Ми твердимо, що приймання соціялістів, сепаратистів, солідаристів і екскомуністів (ніякий член комуністичної партії — навіть бувший член — не може знати душу народу, від якого він відділений ровом, повним крови і сліз) як інформаційних джерел шкодить оперативному плянові щодо інформацій про російсько-совєтські проблеми, в самій основі того пляну. У висліді — ЗДА живляться фальшивими інформаціями, які ведуть до хибних політичних акцій".

Ціль Солоневічевого писання ясно висловлена: його власна монопольна інформація Америки про опанований москалями Схід, розуміється за добру долярову винагороду. Але як він спроможний знати душу немосковської більшости населення колись російської, а тепер совєтської імперії, коли панівна московнеї „ровом, наповнюваним кро „ровом, наповнюваним кров'ю і слізьми" впродовж понад 300 років, а не 40?! Солоневич продовжує далі вказувати на так зумовлені хиби аж в 11-ти точках. Остання з них звучить: „Тепер ЗДА підтримують протиросійські сили — сили, ворожі московському народові, і сили, які прагнуть до розчленування Росії. У сучасній Росії сепаратизм не має ніяких підстав — ані національних, ані політичних. Одначе, підтримка Америкою таких сепаратистів — „українців", „білорусів", „козаків" і т. д. — перетворює ЗДА на ворога Росії". Дармащо „сучасної Росії" ані українці, ані білоруси, ані козаки, ані ніхто інший поза ідель-татарами і сибіряками не думає розчленовувати. І далі: „Чи ж то так трудно зрозуміти, що всі русскі „тут" і „там" — завжди боротимуться за цілість Росії"? Отже й за цілість СССР бо виходить, що під „сучасною Росією" треба розуміти „бувшу Російську Імперію", що тепер є совєтською.

Решта — 8 сторінок — заповнена відповідно підібраними цитатами чужинців від Папи до Айзенгавера і Новленда, большевиків від Леніна до Мануїльського, і москалів від Достоєвського й Толстого до себе самого (Солоневича).

Дивовижно — хібащо спекуляція на уми, облахманені росіяномітичним лжевченням про „цілість Росії" і „однотність російського народу", перейменованого тепер на „совєтський" — чому д-р Солоневич цитує слова Вашингтона „ми освячуємо нашу свободу, коли боремось за свободу інших", або слова Линколна „свобідна людина стає більше свідомою своєї свободи, коли дає свободу іншим". Адже обидві ці цитати говорять проти і осуджують москалів імперіялістів із постулюванням „цілости" награбованої дотепер імперії коштом увічнення поневолення немосковських народів у ній. Адже якраз Вашингтон очолив колоніяльних сепаратистів, що прагнули відокремлення від Британської імперії з панівними в ній англійцями — в аналогії до, напр., українських націоналістів, що бажають відсепарування від російської, чи совєтської імперії з панівними в ній москалями. Так то постали ЗДА, в а в р. 1917-му унезалежнення України. Виходить, що москалі під „свободою" розуміють тільки власну свободу панування над іншими, але ніяк не визвольну свободу будь-якого народу, ними поневоленого.

Інший шлях до однакової спільної мети, що нею є оборона „цілости своєї імперії" — російської чи совєтської — вибрав собі Дикий в „Російській або московській Загадці". Він не тільки не заперечує існування понад півтораста різних народів в СССР, але більших із них, очолених українцями, навіть називає. Він тільки замашисто оповідає про такі прекрасні „мир, тишину, взаємну любов і рівноправність" серед них, що прямо грішно було б сторонньому таку „сім'ю народів" розсварювати чи розбивати на власнаціональні частини. Дикий — не вагається покликатись на щось, що мусить бути ганебним для „авангардного чи боголюбивого великого московського народу". Він бо доказує на підставі статистичних даних, що москалі стоять аж на п'ятому місці щодо відсотку осіб з високою освітою. І так на першому місці стоять грузини (113,4 на 1000), на другому українці (94,6), далі вірмени (84,5), білоруси (78) і щойно тоді москалі (76,8). Як же ж можна говорити про панівне становище московства, а опановане немосковство?

Але на тій самій сторінці в статистичній схемі черґування чисельности різних народів українці і білоруси зникають у спільному окресленні „слов'яни" в утотожненні з москалями, дармащо ці останні здебільшого неслов'янського походження. Аж ті спільні слов'яни становлять 73,3% всього населення і дають 73,2% студентів. Потім ідуть жиди (1,2 і 3.2), вірмени (1.1 . 2.2), грузини (1.2 і 3.2), азербайджанці (1.2 і 1.3) і монгольські народи (1.4 і 7.7). Одначе, Хрущов, Громико і всякі генерали та маршали — вже не „слов'яни", а таки „українці". А малік — білорус. Якаж тут — з погляду того автора — може бути мова про поневолення українців „великоросами"? Не важно для нього, що після того, як зникла назва „малороси", також і термін „великороси" став безглуздим. Але жонґлювання назвами замінює москалям наукову обґрунтованість джерельним доказовим матеріялом.

І коли Солоневич погрожував, що в разі спроб розчленування „Росії-СССР" всі москалі боротимуться за її цілість, то Дикий погрожує, що

(Закінчення на стор. 3-ій)

Д-р М. Дудра

З ЖЕНЕВИ ДО ТАНЖЕРУ

(З відвідин Европи)

(6)

По-українськи говорили ми вже на другий день по приїзді до Женеви, а саме з молодою симпатичною парою талановитих українських мистців: співаком Олегом Нижанковським та його дружиною маляркою Зоєю з Лисовських, які гостили нас та „опікувались" нами весь час, поки були ми в Швайцарії. Через кілька днів викликав нас несподівано з бюра Міжнародної Організації Праці знаний, дуже продуктивний український журналіст та бувший член українських дипломатичних місій за часів Української Народної Республіки, О. Брадович, який теж, разом із своєю милою дружиною, часто гостив нас у себе і постачав нам українську пресу з цілого світу. Мали ми також нагоду бачитися з п. Єремієвим, ветераном української дипломатичної служби та політичним діячем на терені Женеви, який живе тут вже довгі роки із своєю дружиною. З позаженевських українців відвідали ми тільки Омеляна Нижанківського, доктора музикології, який вже 25 років перебуває у маленькій, чудовій кліматичній місцевості в Альпах, з яких 10 км. від Женеви. Нам розказували, що в цілій Швайцарії можна назбирати до 50 українців, головно в Цюриху та його околиці. Крім місцевих українців, ми зустрічалися також відносно часто з різними визначними українцями з інших країн, включно з Америкою, які або переїжджали через Женеву, чи приїжджали до неї на короткий час. В кожному разі, ми в Швайцарії зустрічались більше з українцями як у себе вдома, де, крім нас, живе тільки одна українська родина.

1. Французька Рів'єра

При сучасній модерній транспортації, поїздка з Женеви до на французьку Рів'єру — це тільки „один скок", і тому ми не могли відмовити собі приємности відвідати її бодай на кілька днів. Ми знали Францію в загальному ще з-перед війни, але ніколи не мали нагоди бачити її Рів'єри, і тому цим разом рішили заспокоїти нашу цікавість. Нашу туру відбули ми „блискавичним темпом", бо разом з поїздкою з Женеви й назад присвятили на цю ціль всього один тиждень. Проте, за цей короткий час переїхали ми ціле французьке побережжя від Марселю до італійського кордону, відвідуючи, зокрема, Марсель, Канни, Ніццу, Монте Карльо та Ментон.

В загальному, „Блакитне побережжя" Франції зробило на нас далеко краще враження, як ми сподівалися. Це часто буває так. Наприклад, ми були дещо розчаровані італійським островом Капрі, мабуть саме тому, що занадто ідеалізували його в своїй уяві, а при тому бачили його в зимовій порі. Зате французька Рів'єра, де ми не сподівалися знайти такої краси, а яку відвідали навесні, прямо очарувала нас своєю оригінальною топографією, архітектурою, південною рослинністю та чудовим кліматом.

По одноденному побуті в дуже цікавому портовому місті та по кількагодинному проході по Каннах, малому чепурному містечку пальм, кипарисів та білих домиків, віль, пансіонів і готелів з червоними дахами, — ми зупинились, зокрема, в Ніцці, столиці французької Рів'єри. Наше перше враження, коли ми висіли з поїзду, не було найкраще. Ніцца — це вже велике місто, і тому тут, як звичайно в більших містах, існують всякі контрасти. Сама середина Ніцци відносно стара і дещо занедбана, а найстарша дільниця міста це прямо один великий „слом".

Зате ми ахнули з захоплення, коли вийшли на головну променаду Ніцци, що біжить кількакілометровим півколом уздовж побережжя Середземного моря. Такої імпозантної фасади не має хіба жадна інша курортна місцевість в Европі. Тут природна краса, багатство та французька елеґантність зливаються в одну чудову панораму: блакитне море, легкі хвилі якого пестять вистелену піском і камінчиками, ідеально чисту пляжу, широчезний бульвар і променада з пальмами, південними кущами і квітами, поміж якими розставлені сотки різнокольорових лежаків, крісел, столиків та соняшних парасоль — все це відгороджене від решти міста довгим рядом білих, люксусових готелів, ресторанів, каварень, розвагових льокалів, туристичних аґенцій тощо. Вдень доповнює цю красу чисте, без одної хмаринки, блакитне небо, а ввечері ціла променада, включно з будинками та дискретно освітленими зсередини кущами, розгоряється у велику панораму різноформних неонових світел. Такі ж панорами міріяду світел кришталевих канделябрів, дзеркал, перлових намист та діямантів розгортаються перед очима глядача в касинах та розвагових льокалях, де збирається різномовна і різнокольорова еліта з цілого світу.

Незабутньою лишиться у у нашій пам'яті одноденна окружна поїздка туристичним автобусом з Ніцци карколомною дорогою верхами гір, т. зв. „Великим Корнішем", з якого відкриваються чудові види на море і прибережні місцевості, до маленької, знаної, зокрема, з вирощування цитрин та з високих кипарисів місцевости Ментон на італійському кордоні, а звідтам, у поворотній дорозі, тим разом „Долішнім Корнішем", тобто шосою понад самим морем, до Монте Карльо і вкінці назад до Ніцци. Таким чином, за один день ми оглянули решту французької Рів'єри, на схід від Ніцци, а при тому відвідали ще одну країну в Европі, бо Монте Карльо власне Монако, хоч і не має жадних пашпортових та митних формальностей на кордоні, є все ж таки самостійним князівством.

УКРАЇНЦІ НА ТРЬОХ МІЖНАРОДНИХ КАТОЛИЦЬКИХ КОНҐРЕСАХ

(2)

Звичайно, питома вага української делеґації чимало зискала на участі Митрополита Максима Германюка — єдиного Ієрарха, що приїхав з-поза Австрії. Але й поодинокі делеґати були старанно дібрані, і вони репрезентували декілька журналістичних ґенерацій і декілька країн: крім двох священиків (о. д-ра В. Гавліча з Відня й о. ред. І. Шевцева з Англії) були ще наступні журналісти: ред. „Християнського Голосу" — д-р М. Коновалець, ред. „Сторінок УХР" — д-р М. Заяць (обидва із Мюнхену), ред. М. Троцький із Швайцарії, ред. мґр. Ю. Костюк з Австрії і проф. д-р В. Янів із Франції.

У технічних справах помагав ще українській делеґації студ. Б. Мельник із ЗДА (який під цю пору студіює у Відні). Числовий склад делеґації дозволив учасникам розділити працю так, щоб брати участь у працях всіх комісій, при чому наші делеґати припильнували, щоб у резолюціях була належна увага присвячена мовчазній Церкві; за їх ініціятивою підкреслено у осібній точці, що „Відомості про переслідувану й мовчазну Церкву належать до зобов'язуючого завдання католицької преси, навіть, якщо вони не являються сенсаційними".

Українська група мала, як одинока із національних груп на конґресі, свою окрему виставку преси — на спеціяльному столі, яка викликала поважне зацікавлення, а зокрема зробила глибоке враження на поодиноких крайових делеґатів з Польщі, як теж на екзильні делеґації інших поневолених народів. Виставка була з-давна підготовлювана, але до кінця була ще небезпека, що провід конґресу на неї не погодиться (бо організатори в час не допильнували, щоб всі делеґації мали аналогічну можливість зробити подібні виставки); тільки наполегливості о. д-ра Гавліча треба завдячувати, що проєкт виставки зреалізовано.

Взагалі, дуже важливою обставиною для наших успіхів було те, що в склад делеґації входили місцеві журналісти, які мали численні зв'язки у Відні і могли на місці чи то припильнувати поодинокі подробиці чи завдяки знайомствам поширити зв'язки чи пак познайомити приїжджих з великим числом австрійських (і частково німецьких) журналістів. З цього погляду дуже видатно спричинився до успіхів нашої делеґації мґр. Костюк, який в часі товариських зустрічей дбав, щоб при українськім столику постійно були чужинці, спеціяльно заінтересовані українським питанням чи впливові на австрійському терені. М. ін. треба відзначити, що українська делеґація мала довшу розмову з архиєпископом Відня, монс. Кеніґом, під час прийняття в його палаті.

Чи не найважливішою інформаційною роботою української делеґації було роздання між усіх учасників конґресу спеціяльного англомовного і німецькомовного чисел українських католицьких часописів виданих з нагоди Конґресу. Ці числа були видані при тісній співпраці названих Органів із Екзекутивою УХРуху або із Проводом Асоціяції Української Католицької Преси. Дуже шкода, що не пощастило реалізувати первісного пляну й видати ще французькомовного числа, зокрема якщо зважити, що на кападку те просто вийняткове значення, що часописи можна було роздати не тільки на Конґресі у Відні, але й на обидвох католицьких конґресах французька мова має завжди ще домінуюче значення. Але це вимагало поважних фондів. Видання окремих чисел мало в даному випадку вихід конґресах у Римі. Завдяки щасливому збігові обставин можна було таким чином обслужити три різні середовища!

Рухливість і підготова української делеґації знайшли своє признання у виборі українського представника (проф. д-ра В. Янева) до керівних Органів Міжнародної Унії Католицької Преси. Звичайно до вибору чимало спричинилися й попередні зв'язки і добрий контакт із діячами інших екзильних груп, як теж досвід із участи у різних конґресах. Але рішальним таки був безпосередній вклад праці у конґрес у Відні. Український Делеґат має у Централі пильнувати інтересів католицької екзильної преси взагалі і це вкладає на нього поважний обов'язок. Але разом із цим відкриваються дальші можливості до посилення інформативної служби на одному із важливих відтинків про українську Церкву та українську визвольну боротьбу.

***

Важливість жіночого конґресу для українців у тому, що визнано рівнорядність української канадійської делеґації із аналогічною англійсько - французькою канадійською делеґацією, так що наша делеґація виступала скрізь, як повноправний партнер, під нашим національним іменням. Українська представниця, п-ні Катерина Кравс, голова Ліґи Українських Католицьких Жінок Канади, мала змогу окремо звітувати, і при цій нагоді вона могла змалювати й невідрадний стан української католицької Церкви на Рідних Землях, викликаючи своїм виступом величезне зацікавлення й багато симпатій. Бувши на спеціяльній авдієнції у св. Отця із 40 делеґатками „Комонвелту" п-ні Кравс була окремо представлена, як українська делеґатка і представниця візантійського обряду. На Конґресі була також у характері обсерваторки представниця Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) п-ні проф. М. Томашівська із Мюнхену, яка мала змогу на комісійних працях звернути увагу на положення української жінки на Рідних Землях і на її ролю в утриманні християнської родини серед жахливих умов бельшевицького безбожницького режиму.

Як і на попереднім Конґресі, так і в Римі обидві делеґатки мали нагоду поза офіційними засіданнями у численних товариських зустрічах доповнити свої інформації про положення християнської жінки й родини в царстві терору. Українська делеґація мала також можливість звернутися за посередництвом української Секції римського радіо до української суспільности на Рідних Землях і на еміґрації.

Більш обмежений характер мала участь українська делеґація у Конґресі Апостоляту Мирян, а це тому, що на тому форумі виступили українці щойно вперше, і тому не мали ще відповідного досвіду. Крім цього за практичною працею серед української еміґрації бракує вже просто рук до праці, щоб виделеґувати когось із наших представників до постійного комітету, який займається підготовою Міжнародних Конґресів. А втім, і фонди бракують на те, щоб постійно висилати делеґата на всі засідання, які роками займаються устійненням напрямних конґресу. Все ж і тут було важливо, що нас не бракувало серед 80 народів 5 різних континентів, тим більше, що часто помічається жахливий брак поінфомування про українські справи, а часом таки і наші вороги не дрімають, щоб протиснутися із своїми впливами навіть у католицькі середовища й щоб нам шкодити.

Коли практично українські виступи перед ширшим форумом у данім випадку обмежилися до Архиєрейської Служби Божої, відслуженої Митрополитом Кир Максимом у сослуженні численного Духовенства (і в присутності Апостольського Візитатора для українців - католиків у Зах. Европі Архиєпископа І. Бучка), тоді дуже численні були виступи українських телеґатів в комісіях. Щоправда, комісії були дуже спеціялізовані: поділені на низку підкомісій, при чому комісії й підкомісії були поділені на чотири рівнобіжні мовні групи. Таким чином у засіданнях комісій приймала участь невелика кількість людей (20—50). Але виступів на комісіях не можна легковажити дому, що в них приймали участь справді фахівці, які спеціяльно цікавилися цим чи другим питанням, і кожен з них мав свою питому вагу.

Серед позитивів Конґресу треба відзначити дуже льояльну — справді християнську — співпрацю делеґацій поневолених народів.

(Кінець буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шикаґо. Ілл. ПІВДЕНЬ

Листопадові Роковини.

17 листопада 1957 „савчане" Шикаґа відсвяткували традиційні Листопадові Роковини перший раз у залі новозбудованої школи. Завдяки парохові місцевої церкви Різдва Пресвятої Богородиці о. І. Ричкунові простора заля школи збудована спеціяльно акустично, так, що присутні могли добре почути виконану програму.

По відспіванню американського гимну о. Е. Пащак відкрив свято патріотичною промовою. Згадуючи борців за волю України і підчеркуючи момент замаяння українських прапорів над Києвом і Львовом, своєю гарною промовою влив віру в серця присутніх, що прийде час, коли знову замають наші прапори у городі Льва і в золотоверхому Києві, і наш український народ, хоч бездержавний тепер, стане в колі державницьких народів. У відповідь промові о. Пащака залунала пісня хору „Гей у лузі червона калина".

Святочну промову виголосив п. Михайло Харів, який навів історичні факти з визвольних змагань українського народу, а свою промову закінчив візванням присутніх вшанувати пам'ять полеглих борців однохвилинною мовчанкою.

Гуртова рецитація осередку „СУМА" ім. Богуна під керівництвом п. Сидоровича, як рівнож віддеклямування п. В. Крушельницьким вірша О. Бабія „Вам", з вдоволенням прийняли присутні. Місцевий хор відспівав три пісні, а саме: В. Витвицького „Зірвалася хуртовина" та 2 упівські пісні: „Гей маршують" і „Вперед" — в укладі О. Плешкевича. Пісні переплітано деклямаціями п. Дарки Маланчук і п. Соні Кучер. Хор під умілим керівництвом відомого диригента О. Плешкевича стояв на висоті свойого завдання. Хорові акомпаніював на фортепіяні вправно і темпераментно п. Едвін Бидий.

Свято закінчено відспіванням національного гимну. О. П.

Міннеаполіс, Мінн.

Листопадова Академія.

Через певні об'єктивні причини Академія для відзначення Листопадового Зриву відбулася в Міннеаполісі щойно 17 листопада. Переведенням її цього року (вперше від 1952 р., коли у „Твін Сити" закладено філію УКК — керувала Міннеаполіська філія УККА. Саме ця обставина і зумовила значно більшу участь в академії, ніж то було у попередні роки, — українців різних демократичних угрупувань і взагалі українців східніх областей, отже зумовила більш соборницький характер відзначення цієї загальнонаціональної події, яку на жаль, деякі наші „теоретики", всупереч фактам, — продовжують трактувати, як лише льокальну.

Академія відбувалася у переповненій великій залі школи укр. католицької церкви св. Константина. Майстерне удекорування сцени, що його перевели члени 19-го Відділу ООЧСУ під керівництвом п. Г. Папіжа, символізувало героїзм і водночас траґізм подій Зриву. Започатковано академію американським гимном у виконанні пані Л. Перчишиної (акомпаніямент пані І. Грановська). Заступаючи відсутнього через виїзд до Канади голову управи філії п. проф. О. Грановського, з коротким, але теплим, щирим і змістовним вступним словом звернувся до присутніх голова контр. комісії філії п. Г. Папіж.

Прелеґентом академії був о. д-р Володимир Левицький, настоятель укр. православної церкви св. Арх. Михаїла. У гарному і змістом і формою рефераті прелеґент дав не тільки огляд етапів наростання, перебігу і наслідків Листопадового Зриву, безпосереднім учасником якого він був, але й підкреслив всенаціональне значення Листопадового Зриву та конечну потребу для всіх українців якнайбільшої єдности, особливо у сучасні нам вирішальні роки, коли ми є вже збагачені попереднім досвідом боротьби проти окупантів Рідної Землі.

Не зважаючи на сильну епідемію грипи в місті, яка перешкодила деяким виконавцям взяти участь у академії, мистецька її частина стояла на високому рівні. До цього чимало причинилася наполеглива, самовіддана праця культурно-освітньої референтки управи філії пані Оксани Бринь, яка не зважаючи на потребу опікуватися своїми чотирма дітьми, віддала десятки годин на підготовку мистецької частини академії.

Дуже вдалим був виступ Музичного Ансамблю під керівництвом п. проф. Р. Ставничого. Ансамбль виконав в'язанку українських стрілецьких пісень.

Декляматорами на академії були: пані С. Коцюба, пані О. Хоролець і багатообіцяюча, як декляматорка, панночка Гринишина.

Добрими виконавцями сольових співів були: панна Є. Берецька („Аве Марія", „Ой, кряче, кряче" та „Ой у полі, полі"), п. О. Сагуленко („Думка", „Наша пісня дзвени") і пані О. Бринь („На чужині", „Волошки"). Особливо сподобалася усім присутнім надзвичайно емоційно проспівана панною О. Бринь пісня „Волошки" (слова О. Лятуринської, муз. Н. Пащенко), яка викликала у всіх якнайщиріше захоплення. Шкода лише, що в мистецькій частині не брала участи пані Л. Перчишина, яка, маючи завжди успіх як солістка, обмежилася лише до виконання американського гимну.

Національний гимн, співаний усіми присутніми в залі, завершив Листопадову Академію.

М. Дербуш, В. Домбровський.

Успіхи д-ра Ігоря Каменецького

Ігор Каменицький — це один із тих молодих українських учених, які в важких умовах еміґ-

Ігор Каменецький

рації добиваються поважних успіхів в науковій ділянці.

В 1949 р. прибув він із батьками з Австрії до Америки. Тут в університеті Вілліямстави, Масс., продовжував філософічні студії, розпочаті в Грацу, і закінчив їх ступнем В. А. Дальші студії продовжував в Іллинойському університеті в Урбані, де в 1955 р. набув ступінь мастера, а в 1957 р. ступінь доктора політичних наук.

До своїх наукових праць використав найбільші архіви на Сході і Заході Америки і в висліді цих студій написав дві наукові праці: „Окупація України Гітлером" (1941-1944). Її видав друком Університет Маркет в Мілвокі, друга праця — докторська дисертація на тему: „Німецький життєвий простір на Сході Европи під час другої світової війни".

В обох працях ствердив, що Україна і Польща, як органічні вороги Німеччини, мали бути знищені і скольонізовані німцями, чехи і балтійські народи мали бути згерманізовані, а західні народи, як неорганічні вороги німців — мали стати її союзниками.

Від вересня ц. р. молодий український науковець одержав становище професора - асистента при державному каледжі в Мавнт Плезант в стейті Мишиґен. Л. Л.

ДИВОВИЖНІ ФЕНОМЕНИ В ЛОНІ МОСКОВСЬКОЇ ЕМІҐРАЦІЇ

(Закінчення зі стор. 2-гої)

в такому випадку і всі совєтські народи чинитимуть те саме.

Дикий наводить цитат неназваного німецького генерала, який мав сказати американцям (тобто громадянам ЗДА): „Ми німці, не використали може найважливішого російського джерела сили, а саме — політичного настрою і способу думання совєтських народів; замість цього ми змушували їх прийняти наш власний спосіб думання. Ось чому ми програли війну". Але замовчав або не знає дальшого устійнення того генерала на запит урядовців ЗДА, в який момент почалася програ німців? Вони сподівались, що ним мусів бути Сталінград. Але цей генерал відповів інакше: „У той момент, коли в зайнятому Києві вивісили ми німецький, а не український національний прапор".

Все те про Схід і його народи, опановані москалями, що Солоневич і Лошаков-Дикий видають за „правду", заперечує не тільки само існування українського народу, але й ось такі цитати із заяв провідних москалів. Століття тому писав Тютчев: „Основи, на яких постала Росія і Европа, та ідеали, якими вони керуються, такі супротивні, що життя однієї на довгу мету можливе тільки коштом другої". А евразійці доказують, що їх батьківщиною є Азія, а ворогом — Европа. Катков заявляв: „Польська революція є нічим у порівнянні з національним і літературним рухом в Україні. Якби вибухла польська революція, то Росія в найгіршому випадку втратила б одну провінцію. Але якби вдався національний і літературний рух в Україні, то це було б ударом у саме серце Росії". Мануїльський писав 25 років тому: „Війна між капіталізмом і комунізмом неминуча. Сьогодні ми не є ще відповідно сильні, щоб одверто нападати. Наш час прийде років за 20-30. Для того, щоб перемогти, ми мусимо діяти знечев'я. Треба приспати буржуазію. А тоді якраз в хвилині, коли вона спатиме, ми їх розіб'ємо на шматки своїми кулаками".

Присипляти „буржуазний Захід", очолений ЗДА, стараються не тільки большевики зсередини СССР, але й колишні большевицькі москалі і вся біло-російсько-московська еміґрація, вмовляючи в західній світ, що лише доражджуване москалями збереження і охорона „серця Росії-СССР" від смертельного удару збоку українців, що ним був би успіх їх визвольної боротьби, може ослабити совєтську фортецю комунізму-большевизму.

А боронять москалі всіх мастей цілість своєї будь-як найменованої імперії — московської, російської і совєтської, — бо прекрасно знають, що без неї і її потенціялу зникли б усі серйозні вигляди на успішне володіння світом, щоб немосковське людство „уздоровлювати" або „відгнилюванням" або „відкапіталізуванням" на свій власний московський і тому раз „боголюбивий", а раз „марксо- і леніно-любивий" спосіб життя та думання.

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „ВЕСЕЛКА".

СПИСОК Ч. 8.

	Передплата	Пожертва	Разом
І. Толочний, Ню Йорк	4.00	7.10	
Т. Шлапак, Бруклин	4.00	6.00	
Ю. Свищук, Ст. Луїс	4.00	5.00	
Д-р І. Цимбалістий, Шикаґо	4.00	4.00	
І. Тріщук, Рачестер	4.00	2.00	
І. Беген, Тайтусвіл	4.00	2.20	
І. Герелюк, Монтреал	4.00	2.00	
В. Гнатюк, Балтімор	4.00	2.00	
Д-р К. Вацук, Торонто	4.00	1.50	
Д-р В. Петришин, Кліфтон	4.00	1.00	
Д-р М. Росляк, Монтреал	4.00	1.00	
М. Мариняк, Монтреал	4.00	1.00	
Д-р В. Семків, Тілє	4.00	1.00	
Б. Дусанівський, Боффало	4.00	1.00	
І. Лака, Вестбюрі	4.00	1.00	
Д. Решітник, Оттава	4.00	1.00	
Р. Ковалик, Торонто	4.00	1.00	
О. Фединський, Клівленд	4.00	1.00	
Г. Гарасим, Шикаґо	4.00	1.00	
Л. Гаргай, Йонґстави	4.00	1.00	
о. Р. Лободич, Филаделфія	4.00	1.00	
М. Геник - Березовська, Торонто	4.00	1.00	
С. Канука, Трентон	4.00	1.00	
Ю. Курчаба, Филаделфія	4.00	1.00	
С. Яхторович, Шикаґо	4.00	1.00	
Н. Левицький, Шикаґо	4.00	1.00	
Н. Гнатчук, Еспаноля	4.00	1.00	
М. Флис, Потакет	4.00	1.00	
Я. Мельник, Гемілтон	4.00	1.00	
Р. Яхторович, Шикаґо	4.00	1.00	
С. Туркевич, Торонто	4.00	1.00	
В. Марчук, Шикаґо	4.00	1.00	
Відд. 127 УНС, Боффало	3.00	2.00	
Ю. Лукинюк, Олвейн	2.00	2.00	
Т. Залеський, Торонто	2.00	1.00	
М. Богданович, Ню Йорк	1.00	2.00	
І. Дуда, Филаделфія	1.00	1.00	
І. Попович, Бінґемтон	1.00	1.00	
М. Мартинишин, Йонґстави	1.00	1.00	
В. Франт, Істон	1.00	1.00	
М. Лепкий, Дітройт	1.00	1.00	
І. Бекінь, Питсбурґ	1.00	1.00	
Ірина, Люба Домагальська, Торонто	4.00		
Укр. Нар. Дім, Вінніпеґ	4.00		
С. Гречило, Лонґ Ай. Ситі	4.00		
В. Мисишин, Спрінґфілд	4.00		
Р. Раковський, Бруклин	4.00		
Е. А. Сиплик, Діксон	4.00		
Д. Луцька, Питсбурґ	4.00		
М. Гаврилюк, Джерзі Ситі	4.00		
В. Пулк, Акрон	4.00		
А. Сидор, Порт Джервіс	2.00		
П. Терлецький, Дітройт	2.00		
В. Тимчук, Глендейл	2.00		
С. Біловус, Стейтен Айленд	2.00		
І. Мудрий, Елизабет	1.00		
П. Харовський, Шикаґо	1.00		
В. Кучерявий, Нюарк	1.00		
В. Сенко, Донора	1.00		
К. Сурма, Данеллен	1.00		
Н. Шпак, Сиракюз	1.00		
Філія УККА, Міннеаполіс		5.00	
М. Костів, Гопвел		5.00	
О. Білоган, І. Орендж		4.00	
М. Зінченко, Форт Вейн		3.00	
Ю. Новак, Дітройт		2.00	
Д. Микита, Лорейн		2.00	
І. Цьокан, Монтреал		2.00	
П. Пилипів, Лудлов		2.00	
Я. Волошин, Ню Йорк		2.00	
Ю. Монастерський, Аліквіпа		2.00	
П. Чопек, Мілвіл		2.00	
І. Евацук, Кортес Бей		2.00	
Н. Кокольська, Річмонд Гіл		2.00	
Т. Гуль, Стейтен Айленд		2.00	
А. Фоцкович, Гемтремк		2.00	
Ю. Білецький, Рачестер		2.00	
М. Куликовський, Бентон Гарб.		2.00	
Е. Сушків, Ню Йорк		2.00	
Н. Фединяк, Шикаґо		2.00	
П. Евах, Ню Йорк		2.00	
Р. Поступак, Літл Фолс		2.00	
о. Д. Кузів, Дітройт		2.00	
Т. Сидоренко, Вілимантик		2.00	
М. Ворона, Глендейл		2.00	
Е. Була, Боффало		1.00	
П. Ревеґа, Ню Йорк		1.00	
А. Тершаковець, Ню Йорк		1.00	
Д. Чайка, Джерзі Ситі		1.00	
П. Солецький, Вілінґ		1.00	
М. Селешко, Торонто		1.00	
Г. Кисіль, Клівленд		1.00	
О. Бакай, Филаделфія		1.00	
О. Німилович, Клівленд		1.00	
Е. Тимус, Питсбурґ		1.00	
О. Пелевич, Ню Йорк		1.00	
М. Галановський, Кліфтон		1.00	
Разом	$ 192.00	$ 136.80	$ 328.80
Раніше проголошено	$ 675.90	$ 933.40	$ 1,609.30
Разом все . . .	$ 867.90	$ 1,070.20	$ 1,938.10

Спорт

ЛЕВИ — ФОРТУНА 8:3 (6:3)

В неділю 10 листопада в Шикаго розпочались розгривки за професійну чашу Америки. До участи зголосилось десять дружин обох кляс, Більшої та Першої Дивізій. Крім Левів, які зустрілись з Фортуною та виграли ці змагання із відношенням воріт 8:3 до розгривок зголосились ще і шикаґівські „Крила", однак їм не пощастило вже в першій розгрі із Швабен, програвши 10:1. Вже після першої розгри, яка ведеться системою мінус один (хто програв відпадає) залишилось тільки п'ять дружин, а саме: Леви, Швабен, Ганза, Словакіє та Вайкінґе. Перемогу над Фортуною Леви добули без найменшого труду. Вже в першій половині змагань Леви добувають ведення аж 6:3 і в другій підносять його ще до восьми. Власні ворота Леви тратять в першій половині з вини лівого оборонця. Леви у цій зустрічі дали Фортуні гарну лекцію гри у футбол та головно в полі. Точні та скорі подачі були дуже ефектовними та будуючі, про що свідчить саме добуття воріт та велика скількість невикористаних можливостей. Їх знову ж треба приписати як мінус, змагунам нападу, які ще не зовсім освоєні в рішучості стрілу. Менше комбінацій під воротами, а більше гострих та точних стрілів на ворота напевно принесли б дружині кращі осяги.

Ворота для Левів добули: Стахровський 4, Караван 3, Бахір 1.

М. Маркевич

1:0 ДЛЯ ІРИНИ ЛАВРІВСЬКОЇ...

Клівленд, кінець листопада. — Мабуть тому, що футболісти УАСК „Львів" — Клівленд в останньому часі роблять такі веселі штуки, провід клюбу на Запусні Вечорниці (23 листопада) спровадив з Боффала чемпіонів правдивого крайового „Веселого Львова" — Ірину й Юрія Лаврівських.

Обидвоє виявили свою добру форму: „він" (сиріч, Юрій) по-старому „дус" й усе ще має всі леґітимні права до титулу: український Моріс Шевальє — „вона", як колись у травні, розсипає чари (старанно поголених) жартів, широких усмішок і делікатних шпильок (у найвразливіше місце). Одна з таких шпильок вбилася в „козацькеє біле тіло" автора цих слів. А що він (з причин, про які буде мова пізніше) не був на згаданих вечорницях, сиріч, не міг „відігнутися", відношення (голів!) між нами так і залишилося 1:0, для Ірини Лаврівської...

Першуном щирого, глибокого сміху вийшов (як і не могло бути інакше) Ясьо Дубас. Йому до перемоги акомпаніював Юрій Лаврівський, своїми незрівнянними пісеньками про „Гуцулку - Ксеню" (замериканізовану!) і про львівського боксера (спершу „Лехії", потім „України"), Тонька Білого.

Школа клівлендських футболістів своє зробила: вони цілий тиждень говорять про футбольні змагання, а в неділю... не приходять — я довгі роки ждав на Лаврівських (мав навіть приготований „балак" на їхнє привітання), а, як вони приїхали, схрунив... Логіка моєї „блискучої" відокремлености: я „хотів покарати", тобто, не хотів на очі бачити наших славних футболістів. А вони, як виявляється, мої кари мають так же глибоко у свідомості, як інтереси свого клюбу — і теж не прийшли... 2:0 для футболістів!

О. Гайський.

П. С. Провід УАСК „Львів" нарікає, що на вечорницях („з Лаврівськими;") було замало людей. Пригадуємо йому, що на ті самі вечорниці він — крім приватних запрошень — не хотів ніякої реклями (сиріч, ховав Лаврівських у підпілля) — щоб не було забагато людей... 6:0 для здорового глузду!...

НОВА ПЕРЕМОГА УСК-У НЮ ЙОРК

УСК Ню Йорк — Кольсман СК 5:2 (2:0).

В першій половині гри УСК грає з вітром і має досить виразну перевагу. Однак добуває лише двоє воріт зі стрілів молодого Луцишина. Тому теж і не диво, що остаточний вислід змагань був ще далеко не вирішений. І коли в перших 7-ох хвилинах другої половини гри, Кольсман вирівнує 2:2, крайні песимісти побачили високу програну УСК-у, а „реалісти", все таки здивувалися... Однак не настрашилися самі змагуни, але під вмілим керівництвом Голюки, середуща трійка нападу УСК-у Вітюк, Голюка, Арндт постійно тисне на ворота противника, при чому обидва крилові, Василькевич та Луцишин, знаменито їм допомагають... Дефензивні лінії привикають вже до гри проти вітру, при чому Панкевич та Наливайко демонструють кілька знаменитих заграгь в полі та постійно форсують м'яч до переду. І коли в 58 хвилині гри Вітюк цільним стрілом в лівий ріг добуває 3:2 для УСК-у, і песимісти і реалісти (не говоримо вже про оптимістів), починають вірити в перемогу нашої одинадцятки... Двоє дальших воріт Василькевича та Арндта підносять вислід 5:2 для УСК-у і тим самим припечатують вповні заслужену перемогу УСК-у над противником, який минулого тижня виграв проти Гобокен СК 3:0...

„Не можу нікого вирізнювати, бо ціла дружина грала дуже добре" — звітував на засіданні Управи менажер першої дружини п. В. Ссрант. І він мав слушність... Такої гри і такого духа перемоги маємо всі підстави сподіватися від змагунів першої дружини і в дальших змаганнях, а тоді важко буде якійсь іншій дружині скинути УСК з першого місця в табелі, яке наша дружина заслужено має.

Склад УСК-у: Цьолко, Шміґель, Підгорецький, Наливайко, Гаврилюк, Панкевич, Луцишин, Вітюк, Голюка, Арндт, Василькевич, Колодій.

Інший вислід дружин УСК-у того дня УСК резерва — Кольсман СК рез. 1:2. Пехована програна УСК рез., яка, якщо б була перемогла, була б теж заняла перше місце в своїй табелі. — Швабен СК рез. „Б" — УСК рез. „Б" 2:3. Елизабет СК учні — УСК учні 1:3. УСК новаки — Гобокен СК новаки 1:2. УСК учні програли тому, що не мали повного складу, а УСК новаки мусіли грати проти дружини, яка мала в своєму складі кілька старших змагунів, через що Управа буде вносити протест до Ліґи. (ix)

ЗА АМАТОРСЬКУ ЧАШУ АМЕРИКИ В ШИКАГО

Леви — Зелено-Білі 3:1 (0:1)

Неділя 24 листопада. В льокальних розгривках за аматорську чашу Америки в другій рунді шикаґівські Леви зустрілись із Зелено - Білими та виграли ці змагання відношенням 3:1. Противник Левів, хоч із нижчої дивізії, завдав нашим копунам чимало клопотів, головно в першій половині змагань, добуваючи перші ворота та ведення 1:0. Цей стан, хоч Леви намагались переломити при кінці першої половини і їм не вдалось, залишився до перерви. Після неї ситуація змінилась в користь наших. Леви накинули скорше темпо, та почали грати більш обдумано. Точніші подачі сприяли в плянових комбінаціях, які практично весь час відбувались на половині противника. В цій половині змагань виразною стала перевага Левів над противником, однак, коли доходило до стрілів, видно було знов старі браки. Напад Левів стріляв дуже опізнено, нецільно та перш за все робив враження браку рішучости.

Із цілого ряду невикористаних можливостей, першому Бахірові вдається добути ворота для Левів. Він переловлює викоп оборонця противника та довгим приземним стрілом посилає м'яча в сітку. Ведення 2:1 добуває Караван, головкою, а ще одна „бомба" із повітря Р. Маркевича підносить вислід дня 3:1. Цією виграною Леви записались на листу до дальших розгривок, тільки осторожно, бо чим далі, тим тяжче.

Склад Левів: Мерч, Мішалов, Андрушко, Романенко, Мелешко, Ляхів, Тищенко, Терлецький, Снилик, Р. Маркевич, Караван, Куцан, Бахір, Стахровський.

М. Маркевич

ЧИТАЙТЕ НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК „СВОБОДУ"

ЧЕРЧИЛЛ ПОЧАВ 83-ІЙ РІК ЖИТТЯ

В суботу 30 листопада ц. р., сер Винстон Черчилл, колишній прем'єр Великої Британії, відзначував 83-річчя з дня свого народження. Разом із Черчиллом його друг із часів війни — Маршал Монтґомері (ліворуч)

АФП-КІО має викинути 4 спілки з 1,600,000 членів

Вашингтон. — Американська Федерація Праці-Конґрес Індустріяльних Організацій в цьому тижні відзначатиме другі роковини свого існування, на яких мусітиме вирішити, чи викинути з матірної організації чотири спілки, які разом нараховують 1,600,000 членів. Ці рішення мають бути зроблені на другій річній конвенції, яка почнеться 5-го грудня в Атлантик Ситі, Н. Дж. і триватиме цілий тиждень. Ці чотири робітничі організації в останній хвилині роблять розпачливі зусилля, щоб не допустити до виключення з рядів АФП-КІО, але немає виглядів, щоб їм це вдалося. Дехто гадає, що новобраний голова Міжнародного Братства Шоферів Джеймс Р. Гоффа зрезиґнує з головства і тим способом не допустить до викинення свого братства з матірної організації. Викинення загрожує таким робітничим спілкам: Міжнародне Братство Шоферів — 1,333,000 членів; Міжнародна Спілка Пекарів і Конфекційних Робітників — 132,000 членів; Міжнародна Спілка Пральняних Робітників — 75,000 членів і Міжнародна Спілка Дестиляційних Працівників — 25,000 членів. Їх мають викинути за те, що вони не очистили своїх проводів від злочинних елементів. Тепер вони є припинені в членстві в АФП-КІО.

ВИНАЙШЛИ СУБСТАНЦІЮ, ЯКА СПРИЯЄ РОЗВИТКОВІ ПІСТРЯКА

Филаделфія, Па. — Д-р Велай Менкін із університету Темпел винайшов субстанцію, яка сприяє розвиткові пістряка. Це ушкоджені пістряком клітини, з яких виходить плин, що ним можна викликати пістряк. Цей плин, щеплений на грудні клітини щура, спричинив у нього пістряк. Новововідкрита субстанція пояснює, чому систематичне подразнення і запалення часто спричинюють цю недугу.

Ніксон і Доллес приготовляються до конференції з провідниками Конґресу

Вашингтон. — Віце-президент Ричард М. Ніксон і державний секретар Джан Фостер Доллес 30-го листопада приготовлялися до конференції з провідниками Конґресу, яка має відбутися у вівторок 3-го грудня в Білому Домі. На цій конференції мали б розглядати урядову програму в ділянці закордонної політики, яку уряд має внести на найближчій сесії Конґресу в січні 1958 року. На конференції з провідниками обох партій мали б також обговорити плян праці американської делеґації на конференції членів держав Північно-Атлянтійського Пакту (НАТО), яка має відбутися в Парижі в половині грудня цього року. В середу 4-го грудня має відбутися конференція представників уряду тільки з республіканськими представниками Конґресу. 29-го листопада віце-президент Ричард М. Ніксон працював в Білому Домі, приготовляючись до засідання кабінету, яке відбудеться в понілок 2-го листопада. Ніксон і головний асистент Президента Айзенгавера Шерман Адамс конферували з секретарем рільництва Езрою Тефтом Бенсоном. Ніксон розмовляв також із секретарем здоров'я, виховання і добродійности Маріяном Б. Фолсомом. Ніксон обговорював із Бенсоном справу зменшення в бюджеті видатків на допомогу фармерам. — Згідно з найновішою вісткою сам Президент може буде присутній на засіданні кабінету.

Сенатор Смит із Ню Джерзі вирішив не старатися про перевибір

Вашингтон. — 77-річний республіканський сенатор із Ню Джерзі Г. Александер Смит рішив не старатися про свій перевибір в 1958 році і займати теперішнє становище тільки до січня 1959 року. Сенатор Смит є членом Сенатської Комісії Закордонних Справ, і тому виринули здогади, що його мав би президент Айзенгавер найменувати на свого амбасадора до Північно-Атлантійського Пакту (НАТО) на місце демократичного сенатора Волтера Джорджа, яке досі не є обсаджене після смерти сенатора зі стейту Джорджія. Сенатор Смит заявив про своє рішення не кандидувати на зборах провідників Республіканської партії зі стейту Ню Джерзі. Республіканці того стейту стурбовані перемогою демократичного губернатора Роберта М. Майнера, і вже тепер стараються про те, щоб виграти вибори в 1958 році. На кандидатів на сенатора вже зголосилися такі республіканські кандидати: колишній асистент през. Айзенгавера Бернард М. Шенлі і конґресмен Роберт В. Кін.

Посмертні Згадки

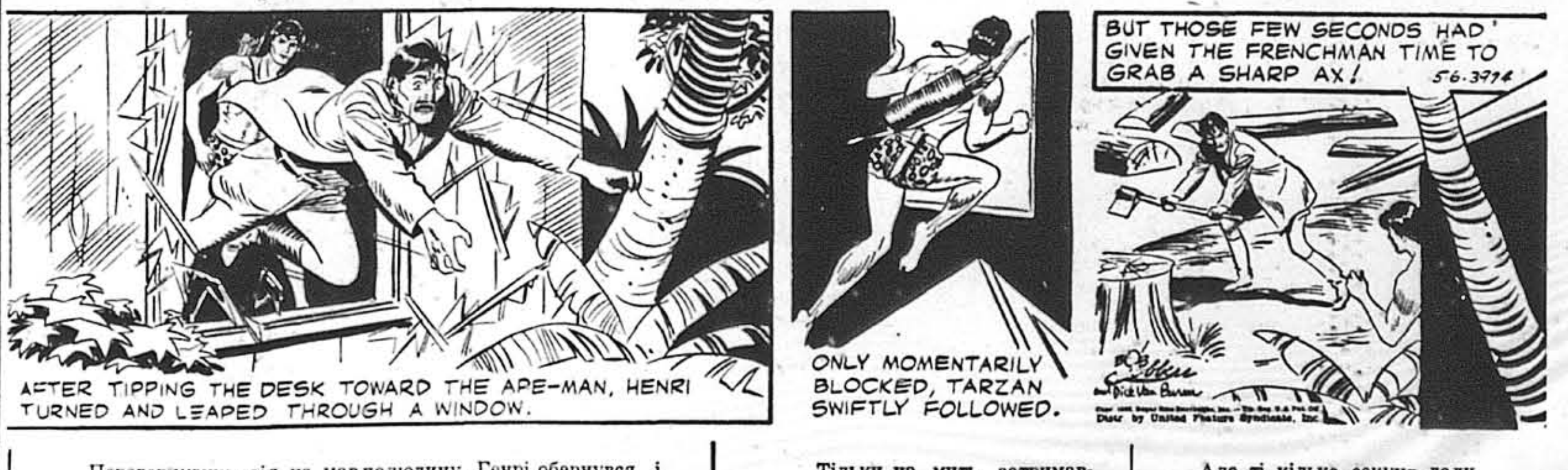
МАҐДАЛЕНА ДУБЧАК, довголітня членка Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 52 УНСоюзу в Голійок, Масс., померла 19 листопада 1957 р., на 65 році життя. Покійна походила зі с. Лисятичі, пов. Стрий, Зах. Україна. Полишила у смутку чоловіка Онуфрея, двох синів Йосифа і Володимира, три доньки Софію, Розалію і Ольгу, двох братів Івана і Михайла, трьох зятів, одинадцять внуків і дальшу родину. Похорон відбувся 22-го листопада, при участі Рідні, Членів Відділу та Знайомих. На вічний спочинок тіло відпроваджено на цвинтар. — В. Й П!

Д. Хрупалик, секр.

АННА БАРАНЕЦЬКА, довголітня членкиня, Відд. 292 УНСоюзу в Дітройті, Миш., померла несподівано, дня 21-го листопада 1957 р. Покійна народилась 1885 р., в с. Переспа, пов. Сокаль, Зах. Україна. Полишила у глибокому смутку чоловіка Николу, прибраного сина Николу, чотири сестри Катерину, Марію, Теклю і Анастазію. Похорон відбувся 23-го листопада 1957 р., з пох. заведення до церкви св. Арх. Михаїла в Dearborn, Mich., а опісля на кладовище Holy Cross. — В. Й П!

П. Федик, секр.

ТАРЗАН, ч. 3974. Знову озброєний!

Перевернувши стіл на мавполюдину, Генрі обернувся і вискочив у вікно.

Тільки на мить затримавшись, Тарзан кинувся слідом за ним.

Але ті кілька секунд дали час французові вхопити гостру сокиру!